



## IZV.PROF. NEDA CILINGER [1959.-2020.]

Ljetos nas je zatekao prerani odlazak izvanredne profesorice Nede Cilinger. Misleći na nju kao arhitekticu, pedagoga i osobu, sjetit ćemo se vječnih tema – svjetla i boje. Svoj je šezdeseti rođendan, na žalost posljednji, Neda proslavila prije godinu dana odlaskom u London. S puno entuzijazma i životnog elana željela je na izložbi pod naslovom *U stvarnom svijetu* uživo iskusiti radove jednoga od najdražih joj umjetnika – Olafura Eliassona, s kojim je dijelila interes za svjetlo, pokret, prostor, intuitivan doživljaj svijeta, kao i svježinu optimizma.

Studentima, ali i svima nama pristupala je otvoreno, iskreno i spontano.

Pedagoška pripadnost Kabinetu za interijer na Arhitektonskom fakultetu potpuno je u skladu s arhitektonskom osobnošću izv.prof. Nede Cilinger i s njezinim smislom za mjerilo 1:1. Nije nimalo slučajno to što je osmislila i vodila novi kolegij pod nazivom Arhitektonika svjetla. Unutarnji prostor u kojem svjetlo, forme, dimenzije, materijali, boje i teksture najneposrednije korespondiraju s mjerama i oblikom ljudskog tijela, stvarajući estetski doživljaj u korelaciji sa psihom i osjetilima korisnika – arhitektonska je tema kojoj se i kao autorica i kao nastavnica predano posvetila. Nastojala je studentima pomoći da uza sve ostalo što arhitektonski zadatak od njih traži, razvijaju i vlastiti umjetnički senzibilitet. Pokusala im je otkriti svjetlo kao temu arhitekture – *svjetlo koje ne samo otkriva, već je otkriva samo po sebi*, kako kaže James Turrell, još jedan umjetnik svjetla i prostora koji je trajno inspirirao Nedu. Tu intuitivnost i senzibilitet, uz respekt prema funkciji kao uvijek prisutnoj osnovnoj pretpostavci arhitekture, razvijala je i u svojim djelima – većinom interijerima, koji su joj bili najdraži. Neki su od njih suptilni privatni ambijenti, dok drugi pripadaju prepoznatljivoj i kvalitetnoj zagrebačkoj arhitekturi interijera javnih prostora: Discoteque Aquarius, Pivnica Medvedgrad, Kavana – restoran Lenuci, Targetti Showroom. Izbjegavala je predvidljiv i konvencionalan pristup, a svjetlo kao nematerijalan, no nadasve gradbeni arhitektonski element, zauzima jednu od glavnih uloga u čitanju kompozicije rafiniranih i intimističkih ostvarenja Nede Cilinger. Svakako treba izdvojiti recentnu kuću VVV u Velom Lošnju. Uvijek razborito polazeći od osnovne funkcionalnosti, oplemenjivala ju je i obogaćivala onim neopipljivim – perceptivnim doživljajem.

Na tome je tragu, između 2005. i 2008., nastajao projekt Tunel osjeta, koji je upravo idealno omogućio ujedinjenje afiniteta za kreiranje osjetilnih doživljaja s neobičnim interijerskim prostorom introspektivnoga karaktera. Tunel ispod Griča, kao dio projektiranoga sklopa Muzeja osjeta, preuzima višestruku integrativnu ulogu u suodnosu s novoprotjektiranim prostorima koji fizički, ali i metaforički, spajaju prošlost i sadašnjost te izlaskom na svjetlo Vranyczanyjeve poljane otvaraju put k budućnosti. Autorica je željela stvoriti mjesto u koje se sklanjamo iz vreve glavne zagrebačke ulice, mjesto interakcije i mjesto doživljaja pet osjeta – otvoreno, razumljivo i pristupačno svima. Tunel osjeta uvijek ćemo pamtiti kao, na žalost, neostvaren, ali Nedi ipak najdraži projekt.

Olafur Eliasson govori da su osjeti i osjećaji činjenice – mnogi od nas dugo će osjećati da su optimizam i vedra neposrednost naše drage kolegice Nede Cilinger još uvijek tu, s nama. U vrijeme kada skica i crtež rukom bivaju sve više potisnuti verbalnim argumentima, nedostajat će nam njezina intuicija i likovna kultura, kao i njezina ljudska toplina – *jer mi smo to što jesmo po onome unutra, s one strane vidljivog – iza proćelja ili pozornice, a unutar nas samih*. [Neda Cilinger, uz prezentaciju Muzeja osjeta, 2008.]